

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

А.К. Қирғибаева

2022 йил 30 - 08

ПЕДАГОГИК АКМЕОЛОГИЯ
ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Биланм соҳаси:	100000 - Тўлиқ
Тўлиқ соҳаси:	110000 - Тўлиқ
Магистратура	70110201 - Тўлиқ ва тарбия назоратчи ва
мутахассислиги:	методикаси (мактабгача тўлиқ)

Фан/маву коди РАКм205	Ўқув йили 2023-2024	Семестр 4	Кредитлар 5	
Фан/маву тури Маълумий	Ўқилиш тили Ўзбек/рус		Ҳафталик дарс сонлари 4	
№	Фаннинг номи	Аудиторий машғулотлари (соат)	Мустақим таълим (соат)	Жами ақшима (соат)
1.	Педагогик акмеология	60	90	150
2.	<p>1. Фаннинг маъмуши</p> <p>Фанни ўқитишдан мақсади - педагогик акмеология, шахс камолоти муаммосининг истиқомий-психологик жондалари, профессионализм, педагогик акмеологиянинг методологик асослари, педагогик акмеологиянинг қонуниятлари, педагогик психологик-акмеологик компетентликни масалалари ҳақида билим бериш.</p> <p>Фаннинг кўлафаси - назарий билимлар, амалий ҳўнқимлар, педагогик акмеология, шахс камолоти жараёнларига ётишнинг ҳақида илмий дўнқарашнинг шакллантириши, педагогик акмеологиянинг қонуниятлари уларга инобатан шахсий муносабатнинг шакллантириши орқали педагогик акмеологиянинг инсон ҳаётидаги ўрни ва аҳамиятини очиб бериш.</p> <p>II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)</p> <p>II.1. Фан таркибига қўйилган маъзулар кирди:</p> <p>1-маъзу. Педагогик акмеология предмети ва унинг фанлар тизимидagi ўрни.</p> <p>Педагогик акмеологиянинг пайдо бўлиши. Педагогик акмеологиянинг пайдо бўлишнинг илмий асослари. Педагогик акмеологиянинг предмети.</p> <p>2-маъзу. Педагогик акмеологиянинг ҳазирги ҳўнқилиши ва унинг бошқа фанлар билан алоқиси.</p> <p>Педагогик акмеологиянинг ҳазирги қўнқилиши ва унинг фанлар тизимидagi ўрни.</p> <p>3-маъзу Педагогик акмеологиянинг квалифалари.</p> <p>Педагогик акмеологиянинг квалифалари. Инсоннинг туқлик индиқолида ривожланишнинг маълумий равишда ўрсаниш. Индиқолида онд, шахсий ва субъекта онд ривожланишда одимлар томондан эришилганлиги микро- ва макроқимматларни индиқоли.</p> <p>4-маъзу. Педагогик акмеологиянинг методологик тамойиллари.</p> <p>Педагогик акмеологиянинг методологик тамойиллари. Педагогик</p>			

акмеологиядаги умумий методологик тамойиллар. Педагогик акмеологияда тадқиқотнинг муайян методологик тамойиллари.

5-мақлу. Педагогик акмеологиянинг ёндашувлари.

Педагогик акмеологиядаги умумиметодологик ёндашувлар. Шахса йўналтирилган ёндашув. Формалдан ёндашув. Акмеологик ёндашув. Аксиологик ёндашув. Компетенциявий ёндашув.

6-мақлу. Педагогик акмеологиянинг асосий йўналишларини турсундиз.

Педагогик акмеологиянинг жамиятуулик ва инсонни янгилаш тизимдаги ўрни. Акмеологик тафаккурнинг икътисодий-маданий тизими. Педагогик акмеологик тадқиқотлар ва наъланмаларининг илмий-услубий йўналтирилганлиги. Педагогик акмеологиянинг инсонни янгилаш тизими билан ўзаро муносабати.

7-мақлу. Педагогик акмеология фани доirasidagi тадқиқотлар

Педагогик акмеологиянинг hozirgi kundagi rivojlanishi. Педагогик акмеология фани doirasidagi taдқиқотлар va ilmiy naъlanmalar ko'rsatishi.

8-мақлу. Педагогик акмеологиянинг асосий муаммолари.

Касбий компетенциялик.

Касбий компетенциялик. Касбий компетенцияликни таъминлашнинг. Касбий компетенцияликнинг мазмунини.

9-мақлу. Профессионализм акмеологиянинг муҳим тушунчаси сифатида.

Профессионализм акмеологиянинг муҳим тушунча си сифатида. Касбий янгилашни. Профессионализмнинг даржалари, bosqichlari.

10-мақлу. Педагогик маҳорат "акме" нинг тури сифатида

Педагогик маҳорат касбий компетенцияликнинг асосидур. Педагогик маҳорат va профессионализм.

11-мақлу. Педагогик маҳорат va профессионализм.

Педагогик маҳорат va профессионализм ўртасидаги bog'lanish. Педагогик маҳорат va профессионализмни rivojlantirishga taъsir etuvchi omillar. Педагогик маҳорат va профессионализмни rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari.

12-мақлу. Педагогик акмеология текhnологияларининг ўзига хосликлари.

Педагогик акмеология текhnологияларини янгилаб chiqishi. Педагогик акмеология текhnологияларининг ўзига хосликлари. Фан va bilimning tizimidagi акмеология текhnологиялари.

13-мақлу. Педагогик акмеологияда моделлаштириш.

"Модель" atamasi. Педагогик моделлаштириш халқда. Педагогик акмеологияда моделлаштириш. Акмеология моделлаштириш kriteriyalari.

14-мақу. Ҳўин модели акмеологиянинг Ҳўинга хос тури сифатида. Ҳўин моделлари қанда. Ҳўин модели акмеологиянинг Ҳўинга хос тури.

15-мақу. Шахс камолотида акмеология компетенцияларини ривожлантириши.

Компетенциялар, акмеология компетенциялари ва унинг Ҳўинга хос хусусиятлари. Акмеология компетенцияларини ривожлантириши усуллари.

III. Амалий машғулотлар бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар мультимедиа қурулмалари билан жиқоқланган аудиторияда бир ақденик гуруҳда бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилиши зарур. Машғулотлар фаол ва интерактив усуллар ёрдамида ўтирилиши, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялари қўлланилиши мақсадга мувофиқ.

Амалий машғулотлар ушун қуйидаги мавзулар таълик этилади:

1. Педагогик акмеологиянинг шаклланиши тарихи ва ҳозирги кундаги ривожланиши.

2. Педагогик акмеология фанининг методологияси ва методлари.

3. Акмеология тушунчасининг маҳоти. Педагогик акмеологиянинг мазмуни маҳотини таълик.

4. Педагогик акмеологиянинг ҳозирги кундаги ривожланиши ва унинг бошқа фанлар билан алоқиси. А.А. Деркаев ва В.Г. Жижиков.

5. Педагогик акмеологиянинг методология таъликлари.

6. Педагогик акмеологиянинг методология ёнқулувлари таълик.

7. Турли хасбий соҳаларда шахсий-хасбий ривожланишнинг акмеология қонуниятлари.

8. Педагогик мулкит акмеология муаммо сифатида.

9. Педагогларнинг ақсоқий-маданий билимлари унинг хасбий ўсишнинг зарурий қисми.

10. Профессонализм акмеологиянинг муҳим тушунчаси сифатида.

Педагогнинг профессоналигани ва психология-акмеология компетенциялари.

11. Педагогнинг профессоналиганининг акмеология қўрсатқичлари. Профессонализмнинг драмалари, босқичлари.

12. Тарбиячининг хасбий профессоналигани.

13. Акмеология ва педагогик технологияларнинг Ҳўинга хосликлари.

14. Педагогик акмеологияда моделлантириши.

15. Педагогик акмеология тренинлар таълик этиши технологияси. Ҳўин мадди акмеологиянинг Ҳўинга хос тури сифатида.

IV Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган маърузалар:

1. Акме тушунишнинг моменти. Тушуниш мисолини очиб берувчи ҳақиқатлар.
2. Педагогик акмеология таълимлар тарихи ва методологиясини ўрганиш
3. Н.В.Кузмина буйича акмеологиянинг классификацияси.
4. Акмеологиянинг ҳозирги кундаги ривожланиши ва унинг бошқа фанлар билан алоқиси. А.А.Деркач ва В.Г.Залкин.
5. Е.Г.Ашуровнинг шахс концепцияси.
6. Асият буйича "шахс" тушунишнинг структураси.
7. Касб, касбий фойда, касбий тарихийлик.
8. Акмеографик ёндашув.
9. Профессиограмманинг тузилиши.
10. Акмеограмманинг тузилиши ва шифолиги.
11. Профессионализм - педагогик акмеологиянинг асосий тушунчаси.
12. Педагогик профессионализм ва психология-акмеология компетенциясини.
13. Педагогик акмеологияда моделлаштириш.
14. Шахс акмеологиясини моделлаштириш.
15. Акмеология тренинглари ва педагогик тренинглари ўзига хосликлар.

Аудиториядан танқари натижа баъориландиган мустақил ишлар қуйидаги турларда амалга оширилиши тавсия этилади:

- эссе – долзарб мавзу буйича шахсий фикрнинг танқид, публицистик ва бошқа жанрларда ёзма ёзи қилиш;
- докладлар таърифи;
- курс иши ёзиш;
- конспект ёзиш;
- глоссарий тузиш;
- индивидуал ва гуруҳий ўқув нотиқиси;
- кейс-технологияларнинг баъорилиш;
- мавзуни портфолиолар тузиш;
- ақборот-технология материаллар билан ишлаш;
- мавзулар билан ишлаш;
- инфографика тузиш;
- мультимедияли таълимлар йиғилиш;

	<ul style="list-style-type: none"> - машғулотларнинг методик шартномаларини тайёрлаш; - дарсдан ташқари машғулотлар шартномаларини тайёрлаш; <p>таълим йўналиши(мутахассислик)нинг хусусийлигидан келиб чиққан ҳолда муستакил ишларнинг бошида турларидан фойдаланиши мумкин.</p>
3.	<p>V. Фан ўқитилишининг натижалари (шаклландирилган компетенциялар)</p> <p>Фанни ўзлаштириш натижасида магистр:</p> <p>- Педагогик акмеологиянинг замонавий муаммоларини; Педагогик акмеология соҳасида янгий иланишлар олиб бораётган олимларни; педагогик акмеологияни ривожланиш тенденциялари ва истакболларини; педагогик акмеологиянинг фан сифатида шаклланиши; педагогик профессионализм акмеологиянинг муҳим тушулувчи ҳисса ямғоғини <i>ва билиши</i> ва <i>билгани</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> - касбий фаолият субъектининг юқори профессионализмга эришиши мутахассис тавсифи; фаолият профессионализм тизими; педагогик компетентлик ва унинг кўрсаткичлари; педагогик қобилиятнинг касбий муҳим жиҳатларини шакллантириш бўйича билиш ва улардан фойдаланиш қўлланмаларига <i>ва билгани</i>; - педагогик акмеологиянинг амалий муаммолар ва уларни ҳал этишнинг психологик жиҳатларини; шаклини шакллантирувчи дастурларини амалда қўллаш талақасига <i>ва билгани</i> эриш.
4.	<p>VI. Таълим технологиялари ва методлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • машғулотлар; • интерфал кейс-стадиолар; • семинарлар (минималӣ фанлиқ, тезкор савол-жавоблар); • турусларда ишлар; • таквиротларни қилиш; • ишларни қилиш; • жамса бўлиб ишлар ва қисқа қилиш учун лойиҳалар.
5.	<p>VII. Кредитларни олиш учун талабалар:</p> <p>Фанга оид низоий ва услубий тушулувларни тула ўзлаштириш, тақлим натижаларини тури жас эгира олиш, ўрганилаётган жарабилар ҳақида мустаким муноҳада критика ва жорий, оралик низоий шаклларида берилган наифа ва топшириқларни бажариш, бакуий низоий бўйича ёзма ишни тилириш.</p>
6.	<p>VIII. Асосий адабийотлар</p> <p>1. Абдулҳалиқ Н.А, Анақавов О.С, Дарқач А.А ва бии. Акмеология</p>

Дарслик (эмаситри) РАГС, 2004.

2. Тиллаев С.Н. "Акселогия оослари" Т: Тафаккур бўслони 2014.

3. Мирзоширина М.Т., Дижамитова Н.Н. Педагогик акселогия Т: 2021.

4. Адишхожаева Н. Педагогик технология ва педагогик маърифат. - Т: 2003

5. Кузьмина Н.В. Основы акселогии. М., 2007

Кутимоча адабийтлар

6. Мирзиёев Шавкат Миромонович. Янги Ўзбекистон стратегияси - Тошкент, 2021. -458 б.

7. Ш.М.Мирзиёев "Ўзбек халқимизнинг юрди ва олимонаиб халқимиз билан бирга курамо" Т 2001.78

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 - йил 6 - майдабрани "Ўзбекистоннинг янги тараққилт длариди таллим - тарбия ва илм - фан сохаларини ривожлантириши чора талбирлари тўғрисида" ги ПФ - 6108 - сон фармони.

9. Мирзиёев Ш.М. "2017-2021-йилларда мактабгачи таллим тизимини йангида тивомилантириши чора-талбирлари тўғрисида" ги қарори. Т. -2016й. 29-декабр.

10. Акселогия. Дарслик. А.А.Дерзиг тивари ослани М., 2002

11. Акселогия. Хрестоматический словарь. Илин В.В., Пожарский С.Д. "Философия ва акселогия" М., 2004

12. Бодалева А.А. Вершина ва ривитини ярослиго чаловока. Халқатриштириши ва услония достижений. М., 2007

13. Гиповоко-Гартиова Н.В. Предмет акселогии. Акселогическая теория специалиста образования. СПб, 2006

14. Бодалева А.А. "О предмете акселогии" Психолог - журнал том 14 №3, 2003 й

15. Хогашова Г.И. Основы акселогии М., 2002

Ахборот манбаалари:

1. <http://www.edu.uz> - Ўзбекистон Республикаси Олиғ ва ўрта мактис таллим вазирилинги сайти.

2. <http://www.edu.uz> - Ўзбекистон Республикаси Халқ таллим вазирилинги сайти.

3. <http://www.gov.uz> - Ўзбекистон Республикаси хукувати портал.

4. www.pedagog.uz

5. www.tdpu.uz

6. www.pedagog.uz

7. www.ziyoum.uz

8. www.edu.uz

7. Илмий вазифага Тошкент давлат педагогика университети тавончидан ишлаб чиқилган ва университет Кенгашининг 2022 йил " 30 " 08 113 даги қарори билан тасдиқланган.
8. Фан/модуль учун масъул ва дастур муаллифи:
Н.Н.Давлатова- ТДПУ, "Мактабгача таълим методикаси" кафедраси профессори, психология фанлари доктори.
9. Тасриҳчилар:
Н.Ш.Абдуллаева - Мактабгача таълим ташкилоти директор ва мутахассисларнинг қайта тайёрлани ва узларини кўлакасини оларнинг шакллантири, "Мактабгача ва муносиб таълим" кафедраси мудири, PhD
М.Х.Тоджоева Тошкент педагогика коллежини директори, педагогика фанлари номзодини

Мактабгача таълим методикаси
Фан муаллими ва М. А. Тоджоева